

RIJEŠENI NEKI MODALITETI PROVEDBE ZAŠTITE NA RADU

Na zahtjev ogranka Zagreb Hrvatskog društva za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora održan je sastanak predstavnika Državnog inspektorata Odjela zaštite na radu i specijalista medicine rada početkom prosinca prošle godine u cilju zajedničkog dogovora o modalitetima provedbe zaštite na radu radnika. Naime, zadnjih desetak godina došlo je do bitnih organizacijskih promjena u medicini rada i zaštiti na radu. Promjene su se dogodile u zakonskoj regulativi gdje postoji međusobna neusklađenost i nejasnoće. Upravo se zbog tih elemenata ukazala potreba da se usuglase stajališta oko zakonski nepreciznih odredaba, te da se ujednače načini ispunjavanja potrebnih obrazaca kod pregleda radnika koji rade na mjestima s posebnim uvjetima rada. Na sastanku koji je održan u prostorijama Hrvatskog zavoda za medicinu rada ukazalo se na niz neriješenih pitanja s područja zaštite na radu, što je rezultiralo dogovorom da se za određena nejasna pitanja zatraži pravno tumačenje podnosioca zakonskih odredaba i rješenja. Hrvatski zavod za medicinu rada sazvat će ponovni sastanak kada dobije odgovore ministarstava rada i zdravstva. Donesena stajališta su sljedeća:

1. **Na zaglavlju** obrasca RA 2, tj. svjedodžbe o radnoj sposobnosti radnika mora biti pečat ili logo medicine rada (ordinacije, službe ili odjela medicine rada) uz potpis i faksimil specijaliste medicine rada koji je potpisao dokument.

Komentar: Zakon o zdravstvenoj zaštiti (N.N., br. 75/93.) iz 1993. g. ukida mogućnost da

specijalist medicine rada obavlja i preventivne i kurativne preglede (liječenje). Specijalisti medicine rada morali su se opredijeliti ili za poslove specijaliste medicine rada u ordinacijama medicine rada koji između ostalog obavljaju prethodne i periodičke preglede radnika ili za poslove liječnika u ordinacijama opće medicine. Specijalisti medicine rada koji se bave specifičnom zdravstvenom zaštitom u ordinacijama moraju imati zakonski propisanu određenu opremu i zadovoljavati odgovarajuće zakonske normative. Podrazumijeva se također da za obavljanje poslova medicine rada moraju imati odobrenje, tj. rješenje Ministarstva zdravstva.

Trgovačka društva ili zdravstvene ustanove mogu u svojem sastavu imati službu medicine rada, također uz odobrenje Ministarstva zdravstva. Pečatom na zaglavlju svjedodžbe s naznakom službe ili odjela medicine rada trgovačka društva ili zdravstvene ustanove potvrđuju svoju opremljenost i legitimnost obavljanja poslova specifične zdravstvene zaštite - medicine rada.

2. Osposobljavanje radnika za **pružanje prve pomoći na radu** obavljaju specijalisti medicine rada i eventualno Hrvatski crveni križ.

Komentar: Državni inspektorat zatražio je mišljenje od Ministarstva zdravstva tko može obavljati osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći na radu kako bi se na jedinstven način mogle utvrđivati i priznavati isprave u svezi s tim (prema čl. 62. Zakona o zaštiti na radu, N.N., br. 59/96.). Ministarstvo zdravstva je odgovorilo da prema čl. 22. i 23. Zakona o zdravstvenoj zaštiti

(N.N., br. 1/97. – pročišćeni tekst) pravo na osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći imaju specijalisti medicine rada (u domovima zdravlja, privatnim zdravstvenim ustanovama ili privatnoj praksi). Nadalje, prema čl. 9. Zakona o hrvatskom crvenom križu (N.N., br. 92/01.) pravo osposobljavanja za pružanje prve pomoći ima i Hrvatski crveni križ.

3. Na uputnici za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti radnika (**obrazac RA-1**) i svjedodžbi o zdravstvenoj sposobnosti radnika (**obrazac RA-2**) mora se precizno navesti članak i točka Pravilnika o mjestima s posebnim uvjetima rada **i točke priloga I. Popisa** poslova s posebnim uvjetima rada koje moraju ispunjavati radnici i rokovi za ponovnu provjeru sposobnosti radnika.

Komentar: U Pravilniku o mjestima s posebnim uvjetima rada (Službeni list, br. 5/84.) u članku 3. navode se poslovi s posebnim uvjetima rada po pojedinim točkama (koje su donekle i vrste opasnosti) do točke 18. koja zbirno navodi razne vrste opasnosti kojima može biti izložen radnik, od nepovoljne mikroklimе, buke, prašine do različitih kemijskih tvari. U stavku 20. članka 3. navodi se da “posebni uvjeti koje moraju ispunjavati radnici da obavljanje poslova iz točke 1. do 18. stava ovog članka i rokovi u kojima se ponovno provjeravaju sposobnosti radnika za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja i psihičkih sposo-

bnosti sadržani su u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio”. Prema tome, opseg pregleda ovisi o vrsti opasnosti koje su precizno navedene u Prilogu I., te se stoga uvriježilo da se na obrasce upisuje točka samo iz Priloga. Međutim, zakonski je ispravno navesti članke Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada i točke Popisa poslova s posebnim uvjetima rada koje moraju ispunjavati radnici i rokovi za ponovnu provjeru sposobnosti radnika u prilogu Pravilnika. Npr. zavarivač radi na poslovima s posebnim uvjetima rada prema čl. 3. Pravilnika, t. 17. i 18. (t. 19. i 23. Priloga I ili Popisa), tj. radi na visini i izložen je buci i neionizacijskom zračenju. Takav način ispunjavanja morao bi biti istovjetan u obrascima RA 1 i 2. Obrasci RA obvezni su prema Pravilniku o poslovima na kojima radnik može raditi samo nakon prethodnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (N.N., br. 59/02.).

Nadalje, u kolovozu 2005. godine stupio je na snagu i Pravilnik o uvjetima za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrsti i opsegu pregleda, načinu vođenja evidencije i medicinske dokumentacije vozača i kandidata za vozače (N.N., br. 92/05.). Vozači kamiona koji su u Pravilniku o poslovima s posebnim uvjetima rada navedeni u čl. 3., t. 19. da rade na mjestima s posebnim uvjetima rada obavljaju periodičke zdravstvene preglede prema članku 20. navedenog Pravilnika.

*mr. sc. Azra Huršidić-Radulović, spec. med. rada
Ordinacija medicine rada, Zagreb*